

Θέμα Γ-17. Υπάρχει η αντίληψη πως η φιλοδοξία οδηγεί τους ανθρώπους στην κατάνκτηση της επιτυχίας. Από την άλλη μεριά η ζωή μάς διδάσκει ότι πολλά από τα κακά της ανθρωπότητας οφείλονται στη φιλοδοξία κάποιων ατόμων. Να εξηγήσετε την αντίφαση αυτή.

Β.-Θέση διαπιστωμένη από το θέμα: Η φιλοδοξία οδηγεί στην επιτυχία ή την αποτυχία. Αντίφαση.

Γ.-Ουσία του περιεχομένου: Η φιλοδοξία: φαινόμενο της σύγχρονης εποχής.

Δ.-Περιορισμοί του θέματος: Η φιλοδοξία: οδηγεί και στην επιτυχία και στην αποτυχία. Παραδείγματα. Αντίφαση.

Ε.-Ανάλυση του θέματος με βάση τον προβληματισμό του: Μετά τον πρόλογο. Α) Περιγραφή: Το επίπεδο αναφοράς του προβλήματος είναι: οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό και ιδεολογικό. Οι τομείς αναφοράς για το νέο είναι: Γενικά τα ανωτέρω, αλλά ειδικά: οι χώροι που κινείται ο νέος: οικογένεια, σχολείο, γειτονιά, φίλοι, παρέα. Τα παραδείγματα που θα αναφερθούν θα είναι ανάλογα των ανωτέρω επιπέδων και τομέων αναφοράς του προβλήματος. Β) Αιτιολόγηση-τεκμηρίωση: Η αντίφαση του θέματος είναι σημείο των καιρών. Ο νέος είναι φιλόδοξος από τη φύση αλλά η κακή χρήση αυτής της φιλοδοξίας γίνεται αρνητικό κοινωνικό φαινόμενο-πρόβλημα. Οι λόγοι είναι: ο νέος ταυτίζεται εύκολα με το περιβάλλον όπου ζει. Η μίμηση είναι στοιχείο που λειτουργεί αρνητικά. Η διαμορφούμενη προσωπικότητα, μέσω των κοινωνικών επιδράσεων, γίνεται αρνητικά φιλόδοξη. Η κριτική ικανότητα του νέου δεν λειτουργεί αξιολογικά και ο νέος-άνθρωπος αποκλίνει κοινωνικά. Τα αρνητικά (μερικά) σημεία των καιρών που επηρεάζουν τη φιλοδοξία των νέων είναι: οικονομικά: γενική κρίση οικονομικών αρχών, κατανάλωση, εργασία-ανεργία, υποαπασχόληση. πολιτικά: η αυθεντία του ηγέτη, αρχηγού, πολιτικού. κοινωνικά: οι σχέσεις είναι προβληματικές, απρόσωπες, αλλοτριωμένες, παράνομες, άνομες, αποκλίνουσες, βίαιες-εγκληματικές, φανατισμένες, περιθωριακές. ιδεολογικά: η αντίδραση του νέου στο κατεστημένο, η προπαγάνδα, η διαφώτιση, η αμφισβήτηση-άρνηση των αξιών και κανόνων της κοινωνίας. Γ) Μια ιδανική πρόταση για την φιλοδοξία θα είναι η αντιμετώπιση της πραγματικής σημασίας του όρου φιλοδοξία. Ιδιαίτερα ο νέος ή ο άνθρωπος θα πρέπει να είναι φιλόδοξος με μέτρο και φειδώ, χωρίς υπερβολές και ακρότητες στη ζωή του. Ο όρος φιλοδοξία, με την σωστή του ερμηνεία, είναι: Η αγάπη του ανθρώπου για τη δόξα και την ανάδειξη. Η επιθυμία για τιμή, διάκριση και ευδοκίμηση. Η έφεση αυτή είναι έμφυτη. Ο πολιτισμός σημαίνει την εξύψωση του ανθρώπου πάνω από τη βαθμίδα που τον άφησε η φύση. Και είναι λογικό μετά από κάθε σημαντική επιτυχία να ακολουθεί η τιμή και η αναγνώριση. Δεν μπορεί λοιπόν να κατηγορήσει κανείς τον άνθρωπο που δραστηριοποιείται στη ζωή, δημιουργεί αξιόλογα έργα, υλικά, πνευματικά, ηθικά, και καταξιώνεται από τον κοινωνικό του περίγυρο. Όποιος ταπεινολογώντας κατακρίνει γενικά την επιθυμία για διάκριση και ευδοκίμηση, οπωσδήποτε ή αρέσκειται στην καθημερινότητα και την απραξία ή έχει επίγνωση της δικής του μετριότητας και κάνει "την ανάγκη φιλοτιμία". Έτσι η φιλοδοξία γίνεται μορφή κοινωνικής παραδοχής, έχει την έννοια της ηθικής ικανοποίησης του ατόμου και που είναι κίνητρο για παραπέρα ανάπτυξη της κοινωνίας. Στην περίπτωση αυτή η έννοια δε διαφέρει από τη φιλοτιμία. Η υγιής φιλοδοξία-φιλοτιμία είναι αρετή, ενώ η εκτροπή της αποτελεί επικίνδυνο πάθος και πρέπει να αποφεύγεται.

ΣΤ. Βοηθήματα με προκαθορισμένα πρότυπα: Φιλοδοξία-Φιλοτιμία.

Ζ.-Κοινωνιολογικό πρόβλημα: Η κοινωνική θέση του ατόμου απορρέει από την επιλογή του ρόλου (η φιλοδοξία θετικό στοιχείο). Η κοινωνική απόκλιση είναι φαινόμενο αρνητικής επιλογής ρόλου (η φιλοδοξία αρνητικό στοιχείο).

Η προσωπικότητα του νέου αποτέλεσμα βιολογικών, κοινωνικών και ψυχολογικών παραγόντων, Η φιλοδοξία αφορά και τα τρία στοιχεία της προσωπικότητας.

Η.-Βιβλιογραφία σελίδας: α. Κοινωνιολογία Γ. Λυκείου, ΟΕΔΒ. β. Θεμέλιο στην έκθεση ιδεών, Μ.Ι. Μπαχαράκη, Θεσσαλονίκη 1984. γ. Λεξικό ανεπτυγμένων εννοιών, Χρίστου Γ. Ρώμα, Αθήνα.-

Γιώργος Κρικιώνης
Φιλολόγος
1986.-